

'achten het, gezien de ontwikkeling in de illegaliteit, thans gewenst de navolgende gemeenschappelijke verklaring van hun grondslag en werkzaamheid vast te leggen.

Zij zien hun ondergrondse activiteit als een uiting van een positief-Christelijke levensovertuiging. Dientengevolge moet hun activiteit worden beschouwd als een bijdrage (ieder voor haar deel) tot de strijd om het behoud en de versterking van de Christelijke grondslagen van ons volksleven, als onmisbare voorwaarden voor een Nederlandse rechtsstaat. Dit houdt in dat zij afwijzen elk streven naar een orde van zaken, waarbij door verabsolutering van de staatsgedachte het typisch-Nederlandse cultuurbezit van de geestelijke vrijheid en de zelfstandige waarde van de menselijke persoonlijkheid in het gedrang komt.

Vanuit dit gezichtspunt wordt thans de strijd tegen het nationaal-socialisme gevoerd en zal tevens het communisme worden afgewezen.'

Op 1 december deed het Centraal Bureau van de LO deze verklaring aan het kader toekomen in een rondschrĳven waarin werd betreurd dat de sfeer in de illegaliteit niet meer de oude was: 'er wordt gekonkeld, er wordt geageerd, er worden verdachtmakingen geuit op een wijze die alle beschrijvingen te boven gaat. Men werkt aan eigen standje, men werkt voor een eigen eer en – baantje!' 'Men trekt', zo heette het verder,

'met alle geweld de principiële politiek in ons illegale kamp. Men wil de indruk vestigen dat het verzet een links-radicaal karakter droeg. Men wil door een aldus geformuleerde illegaliteit richting geven aan ons staatsbestuur en aan onze nationale ontwikkeling. Deze stand van zaken kan door ons niet geaccepteerd worden. Temeer kunnen wij dit niet, als men de indruk wil vestigen alsof de LO zoiets als een fabriek zou zijn, waarin werkers van allerlei politieke richtingen aanwezig zijn. Zo staan de zaken nu eenmaal niet . . . Onze doelstelling was geen *principeel politieke*, ons *fundament* is wel *principeel*.'

In het nummer van *Trouw* dat begin december in verspreiding kwam, werd de beginselverklaring van de groepen der rechtersectie gepubliceerd met een door Bruins Slot geschreven commentaar dat, in het negatieve, belangrijk verder ging dan het afwijzen van het communisme: onder de titel 'De Christelijk-Nationale gedachte' keerde dat commentaar zich namelijk tegen 'een links gerichte politiek' en alle 'sociaal-radicalisme.' 'De overgrote meerderheid der ondergrondse organisaties en zeker ook de overgrote meerderheid der deelnemers aan het verzetswerk zijn', aldus *Trouw*,

¹ CB-LO: 'Mededelingen', 23 (1 dec. 1944).